

Motion

1977/78:677

av Tore Nilsson

om en utredning angående handelssanktioner mot Israel

Israel

En av vårt århundrades märkligaste händelser är upprättandet av staten Israel på den mark som Israel tidigare besuttit.

Israels tillblivelse är samtidigt den kanske viktigaste händelsen i historien, om man betraktar den ur demokratins synvinkel. Här har från alla länder och kulturer, från olika ekonomiska och sociala förhållanden grupper och människor samlats i ett samhälle med jämlikhet, frihet och solidaritet. Varje anhängare av rättvisa och demokrati som principer i mänsklig samlevnad ser Israel som den kanske främste företrädaren för demokrati i funktion. Fria val, generositet mot alla folkgrupper – även de som nationellt är araber – öppenhet i handläggningen av alla frågor och social välfärd präglar demokratin Israel icke blott i teorin utan i praktiken.

Sverige och Israel

Vårt land hör till dem som torde stå Israel närmast då det gäller synen på intern politik och förvaltning och på mellanfolkligt samarbete och solidaritet.

De flesta svenska gläder sig därjämte åt att ett hem beretts för människor av en nation, som i årtusenden utsatts för så svåra påfrestningar i exil. Med miljoner martyrgravar bakom sig och ekon av otaliga orättvisor och grymheter mot många generationer judar har dagens israeler kunnat stiga i land på en strandremsa, som visserligen är hotad men som dock tillåtit dem att börja ett imponerande uppbyggnadsarbete. Om det får fortsätta, kommer det att ge allt fler försörjning och trygghet.

Vi kan inte annat än hälsa vad som skett med glädje. Det finns knappast någon motsvarighet till detta att ett folk åter upprättats efter så lång landsflykt. För vår del betraktar vi det territorium som Israel fått som dess naturliga grund. Det är israelernas historiskt betingade livsrum där de en gång var hemma under två årtusenden, räknat från Abrahams tid.

Många av de nutida israelerna har kommit från Europa och många har relationer till Sverige. För de flesta israeler har vårt land också framstått som en demokrati, en modell för nationell och internationell politik.

Handeln med Israel

I bilaga 14 till årets statsverksproposition redovisas åtgärder för främjande av utrikeshandel bl. a. genom handelssekreterare, exportråd och övrig exportfrämjande verksamhet.

Israel finns inte med i bilden under det att t. ex. Saudiarabien nämns. Det kan givetvis förklaras bl. a. av att Israel är en liten stat, men samtidigt måste det betonas att Israel är en nation stadd i snabb utveckling med behov av de högtstående produkter av tekniskt kunnande, av yrkesskicklighet som vårt land kan erbjuda. Maskiner och andra tekniskt avancerade produkter blir vid användning i Israel också exponerade för världen på grund av Israels läge och intresset för utvecklingen i landet. Det är därför av intresse för svenskt näringsliv, för hantverk och industri att relationerna mellan våra länder är goda. De svenska varorna bör ha en god marknad i Israel, liksom Israels produkter behövs i vårt land.

Sanktioner mot Israel

F. n. existerar ett system av sanktioner i syfte att hindra handeln med Israel. Även svenska företag måste förbinda sig att icke ha handelsutbyte med Israel för att få teckna kontrakt med vissa stater. Detta är upprörande dels med tanke på att vårt näringsliv bör finna marknad också här, dels därför att det strider mot demokratins principer. Det innebär de facto att demokratin Sverige motarbetar och skadar demokratin Israel genom samarbete med stater som för sin del icke är demokratier, åtminstone icke i praktiken. Det har hävdats att även statsunderstödda företag gått med på sanktioner som riktat sig mot Israel.

Det är därför angeläget att dessa förhållanden klarläggs och redovisas öppet. Ett system som innebär diskriminering mot en demokratisk stat kränker alla de principer som ligger till grund för det mellanfolkliga samarbete som FN och därmed Sverige står för. Efter utredning bör lämpliga åtgärder vidtagas i syfte att främja en fri handel också på denna marknad.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen anholder om utredning angående handelssanktioner som riktar sig mot Israel, i den mån de angår svenska företag.

Stockholm den 20 januari 1978

TORÉ NILSSON (m)